

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

Resumé

Hrubá Vrbka (Bez. Hodonín). „Horní Padělky“. Neolithikum. Siedlung. Terrainbegehung.

Hrubá Vrbka (Bez. Hodonín). „Sedliště, Klínky“. Neolithikum. Siedlung. Terrainbegehung.

Hrubá Vrbka (Bez. Hodonín). „Za bařinou“. Neolithikum. Siedlung. Terrainbegehung.

KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)

„Kralický háj“ (průmyslová zóna města Prostějova). LnK. Sídliště. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 5.–20. listopadu 2006 byl realizován předstihový archeologický výzkum na ploše určené k výstavbě technologického centra ITC MICOS, s. r. o., v průmyslové zóně města Prostějova. Jeho úkolem bylo prozkoumání a zdokumentování archeologických objektů na stavbu dotčené ploše. Přestože pozůstatky pravěkých sídlištních i pohřebních aktivit, na zhruba ½ skryté plochy, byly v průběhu vrcholného středověku zničeny při budování rybníků (celá západní část pozemku), na zbylé ploše se podařilo evidovat, odkrýt a zdokumentovat 29 žárových a jeden kostrový hrob a 138 objektů různého stáří, počínaje neolitem a konče středověkem.

Výzkumy na stavbu dotčené ploše potvrdily naše předpoklady o tom, že právě tímto prostorem probíhá hranice mezi sídlištem kultury s LnK (rozkládalo se od ní směrem k jihu) a pohřebištěm ze stejné doby (severně od ní). Zatímco několik málo sídlištních objektů bylo zachyceno pouze na jižním pomezí parcely, 29 odkrývaných hrobů bylo rozptýleno na opačné straně, od střední části směrem k severu. Přestože pohřebiště bylo silně zdecimováno pozdějším osídlením, zachránit se podařilo i několik hrobů se zcela výjimečnou výbavou (jedna i více celých či rekonstrukce schopných nádob); v několika dalších hrobech byly nalezeny kopytovité klíny nebo jejich zlomky.

Miroslav Šmíd

Obr. 9. Kralice na Hané. Průmyslová zóna města Prostějova. ITC MICOS, s.r.o. Žárový hrob LnK č. 9. Kralice na Hané. Industriezone der Stadt Prostějov. ITC MICOS. Brandgrab Nr. 9. Linearbandkeramik.

Resumé

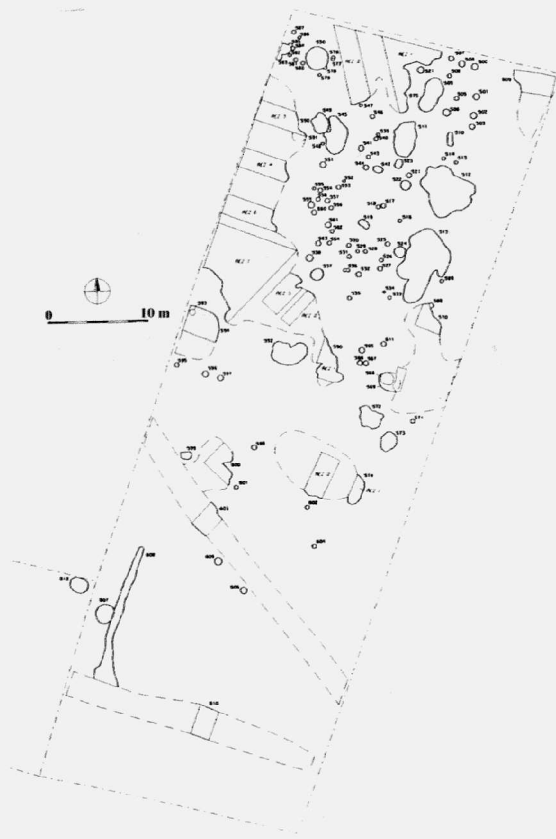
Kralice na Hané (Bez. Prostějov). „Kralický háj“ (Industriezone der Stadt Prostějov). Linienbandkeramik. Siedlung. Gräberfeld (Brandgräber). Rettungsgrabung.

KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)

„Kralický háj“. LnK (IIb, III). Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 29. 6. až 22. 7. 2006 proběhl záchranný archeologický výzkum související s přístavbou logistického areálu firmy Spedition Feico, s.r.o. situovaného v průmyslové zóně města Prostějova, parc. č. 343, k. ú. Kralice na Hané – přesněji s novostavbou mycí linky na parc. č. 343/1 a 343/2, k. ú. Kralice na Hané. Na skryté ploše o výměře zhruba 3 800 m² bylo prozkoumáno a zdokumentováno celkem 113 archeologických objektů a situací (obr. 10).

V blízkosti místa výzkumu byla již dříve realizována celá řada rozsáhlých plošných odkrytí, a to už při stavbě logistického centra společnosti HOPI, s.r.o. (Šmíd 2004a; Čižmář – Geislerová edd. 2006, 208–210), sídla firmy Buderus (Šmíd 2004b; Čižmář – Geislerová edd. 2006, 208–210), skladovacího objektu firmy DOCO International (Fojtík 2005; Čižmář – Geis-

Obr. 10. Kralice na Hané. Průmyslová zóna města Prostějova. Celkový plán zkoumané plochy (zaměřila a graficky zpracovala D. Vilulová). Kralice na Hané. Die Industriezone der Stadt Prostějov. Der Gesamtplan der erforschten Fläche (es wurde von D. Vilulová vermessen und verarbeitet).

lerová edd. 2006, 208–210), vlastního logistického areálu firmy Spedition Feico, s.r.o. (Fojtík 2006) a při novostavbě haly a kanceláří firmy Windmüller & Hölscher Czech, s.r.o. (Šmíd 2006), které poukázaly na velmi výrazné pravěké, raně historické i vrcholně středověké osídlení v prostoru „Kralického háje“, tj. průmyslové zóny města Prostějova.

Území s archeologickými nálezy se nachází v prostoru Romžské nivy (Demek a kol. 1987, 438), která je součástí Prostějovské pahorkatiny (Demek a kol. 1987, 421). Ta tvoří západní část Hornomoravského úvalu (Demek a kol. 1987, 202). Místo výzkumu je pak situováno na pravém břehu říčky Valové, 750 m jižním směrem od soutoku Romže s Hloučelou a jeho nadmořská výška se pohybuje kolem 210 m. Na ZM ČR 1:10 000, list 24-24-13, místo výzkumu vymežíme polygonem o souřadnicích 133:357, 141:356, 143:362, 145:362, 143:354 a 133:355 mm od západní/jižní sekční čáry.

Byla odkryta okrajová část rozsáhlého sídliště mladšího vývojového úseku kultury s LnK, jež je charakterizována především velkými sídlištními jámami – hliníky. Jejich výplně poskytly početný soubor keramických zlomků, ale i kolekci štípané a broušené kamenné industrie. Zajímavým nálezem je kostěný hrot se zaobleným koncem, který lze interpretovat jako hrnčířskou pomůcku sloužící k výzdobě keramiky, tzv. notovými znáčkami.

Pavel Fojtík

Literatura

- Čizmář, M., Geislerová, K. edd. 2006: *Výzkumy – Ausgrabungen 1999-2004*. Brno, Ústav archeologické památkové péče Brno.
- Demek, J. a kol. 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny*. Praha.
- Fojtík, P. 2005: Kralice na Hané (okr. Prostějov), „Kralický háj“. *Přehled výzkumů* 46, 220–221, 233, 260, 286–287.
- Fojtík, P. 2006: Kralice na Hané (okr. Prostějov), „Kralický háj“. *Přehled výzkumů* 47, 106–107, 128, 156, 250–251.
- Šmíd, M. 2004a: NZ *Kralice na Hané 2003, Průmyslová zóna města Prostějova, „výstavba logistického centra formy HOPI, s.r.o.“*. Ústav archeologické památkové péče Brno, č. akce 207/03.
- Šmíd, M. 2004b: Kralice na Hané (okr. Prostějov), „Kralický háj“. *Přehled výzkumů* 45, 169–170.
- Šmíd, M. 2006: Kralice na Hané (okr. Prostějov), „Kralický háj“. *Přehled výzkumů* 47, 106, Brno.

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov). „Kralický háj“. LBK (Phase IIb u. III). Siedlung Rettungsgrabung.

KRHOVICE (okr. Znojmo)

Extravilán obce. Bezejmenná trať. Doba kamenná? Ojedinelý nález. Záchraný výzkum. JMM Znojmo.

V srpnu 2006 proběhla další etapa záchraného archeologického výzkumu při rozšiřování dobývacího prostoru pískovny Hodonice. Sledované území s místem nálezu se nachází na ZM ČR 34-13-03 v měřítku 1 : 10 000 v okolí bodu 440:135 mm ZJ s.č. Geologické podloží je tvořeno tenkou vrstvou cca 0,5 m mocné vrstvy spraše, která nasedá na

mohutné souvrství šterkopísků. Poloha je součástí mohutné levobřežní terasy řeky Dyje s nadmořskou výškou kolem 230 m n. m. a velmi mírným sklonem k jihu. Poprvé v rámci sledovaných etap rozšiřování plochy pískovny se podařilo zjistit pravěké osídlení. To je doloženo ojedinelým úštěpem silicitu, který lze pouze rámcově datovat do období staršího pravěku (mladší – pozdní doba kamenná). Naznačuje však možnost existence pravěké osady v nejbližším okolí pískovny.

Zdeněk Čizmář

Resumé

Krhovice (okr. Znojmo). Steinzeit? Einzelfund. Rettungsgrabung.

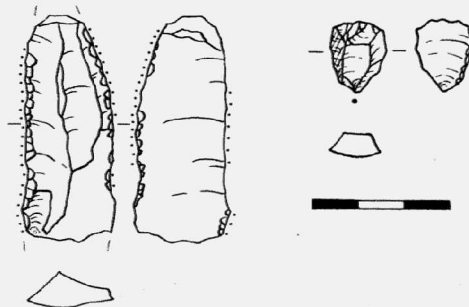
LESNICE (okr. Šumperk).

„Na dolečkách“ (jižní upatí kopce Markovice). Mladší doba kamenná. Ojedinelý nález. Povrchový sběr. VM Šumperk.

V říjnu r. 2006 byla na poli na severním okraji obce (v trati Na dolečkách) při sběru pracovníka VM Šumperk nalezena čepel z tmavě hnědého silicitu (poloha nálezu – ZM 1 : 10 000, list 14-41-25, 92:74 od ZJ s.č.; nadm. výška 295 m). Lokalita je situována ve spodní části jižního svahu kopce Markovice, cca 100 m východně od sezónní bezejmenné vodoteče (vlévající se jižně po cca 300 m do potoka Loučka).

Jedná se o meziální část čepele o délce 48 mm, šířce 20 mm, tloušťce 7 mm s bilaterální retuší (na levé straně záměrná a na pravé straně užítková retuš), se stopami dynamického lomu na jejím distálním konci a lesky na dorzální i ventrální části obou podélných hran. Čepel byla nejspíše zhotovena ze silicitu krakovsko-czenstochovské jury. Spolu s čepelí bylo na stejné lokalitě nalezeno také nevýrazné škrabadélko na úštěpu o délce 15 mm, šířce 12 mm a tloušťce 6 mm, s nevýraznými stopami opotřebení na ventrální ploše. Škrabadlo bylo zhotoveno ze šedého eratického silicitu (obr. 11).

Oba kusy kamenné štípané industrie je možno rámcově chronologicky zařadit do neolitu, případně eneolitu. Z polohy „Na dolečkách“ zatím nemáme žádné jiné archeologické nálezy, žádná archeologická lokalita není ani známa z katastru obce. Nejbližší neolitické sídliště se nachází 8 km SZ směrem – lok. Postřelmov, U Františka; kde r. 2003 proběhl rozsáhlý záchraný výzkum (LnK, fáze II, III; mladší lengyelský

Obr. 11. Lesnice. Nálezy štípané industrie (kresba P. Kašpárek).
Lesnice. Funde der Spaltindustrie (Abbildung von P. Kašpárek).